



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۳/۰۲/۱۶

سید عظیم حسینی

طرح پیشنهادی جهت انکشاف اقتصادی پسا منازعه در افغانستان – قسمت هشتم

(2) بسته پیشنهادی در بخش سرمایه گذاری:

سرمایه گذاری ها در هر کشوری بخصوص کشورهای روبه انکشاف یکی از موضوعات کلیدی و بنیادی و عامل رشد و توسعه صنایع، تجارت میباشد که در نهایت زمینه انکشاف اقتصادی و اجتماعی را فراهم میسازد. سرمایه گذاری ها در افغانستان فرود و فراز های زیادی را از سرگذشتانده و مؤلفه های زیادی دارد که روی آن باید مکتب شود زیرا سرمایه گذاری یک پدیده مجرد نبوده و باید در تعامل با سایر مؤلفه ها و مسئولین آن (ادارات و موسسات دولتی و خصوصی) به بررسی گرفته شود تا سرمایه گذاری ها مثمریت لازم را داشته و سرمایه های ملی به هدر نرود. زمانیکه از جذب سرمایه گذاری ها صحبت بعمل می آید باید در نظر داشت که :

a. نخست از همه باید بدانیم که در حال حاضر وضع سرمایه گذاری ها به چه منوال است و در کدام سکتور (صنف های تولیدی)، به چه اندازه، و در کدام ولایت سرمایه گذاری صورت گرفته است، به این معنی که ما باید معلومات و آمار کامل سرمایه گذاری ها در سطح کشور را در روی میز کار خود داشته باشیم. حالا که اتاق صنعت و معادن ایجاد گردیده و وظیفه دارد تا با همکاری بخش سرمایه گذاری وزارت صنعت تجارت این مامول را بر آورده سازد. اتاق صنعت و معادن بصورت مشترک با سرمایه گذاری صنعت و تجارت موظف گردد تا سرمایه گذاری ها در راکشور طی سالهای قبل به شمول آنعده فابریکاتی که به شکست مواجه گردیده اند آماده و این جمع بندی را مورد ارزیابی قرار داده و علل ورشکستگی آنها را مشخص و راه های حل مشکلات شان جستجو گردد. در عدم موجودیت چنین آمار نمیتوان تحلیل واقعی از وضع موجود را بدست آورد. با تکمیل جداول (بطور نمونه ضمیمه 1) وزارت صنعت و تجارت با اتاقهای مربوط خواهند توانست معلومات دقیقی از فابریکات کشور را بدسترس داشته باشند که در تصامیم بعدی مؤثر خواهد بود.

b. جلب و جذب سرمایه گذاری ها و صدور مجوزبانیست با معقولیت اقتصادی همراه بوده و " ضرورت محور" باشد. تا جائیکه به نظر میرسد این پرنسیپ مهم در امر سرمایه گذاری کمتر متمع نظر بوده و دیده شده که در یک صنف تولیدی چندین سرمایه گذاری همزمان و یا پی هم صورت گرفته که سرمایه گذاری های موفق نبوده و یا حد اقل به مشکلات جدی مواجه اند که نمونه های آن در صنف تولیدی ذوب آهن، بخش چاپ، مشروبات غیر الکولی و غیره وجود

دارد. درینجا سؤالی مطرح میشود که آیا درین کشور ارزیابی قبلی برای اجرای مجوز این فابریکات و موسسات مماثل تولیدی مربوط یک صنف وجود دارد یاخیر؟ بنابراین از لحاظ اقتصادی چنین سرمایه گذاری ها نه تنها مفیدیت اقتصادی ندارد بلکه باعث تعمیق رقابت غیرمعمول و غیرمعقول شده مشکلات اجتماعی را در جهت حذف کردن یکدیگر از مارکیت بوجود میآورد که درینصورت عواقب بد اقتصادی را دربر دارد و سرمایه ملی به هدر میرود. جهت حل این معضل، لازم است تا یک واحد تحقیق و ارزیابی سرمایه گذاری دروزارت صنعت و تجارت ایجادگردد تا قبل از اینکه پروژه در کمیسیون عالی سرمایه گذاری (اگر در حال حاضر موجود و فعال باشد) مورد تصویب قرارگیرد، با نظر داشت معلوماتی که در بند اول ذکر گردید مقایسه و در صورتیکه مفیدیت اقتصادی آن ثابت باشد و در ایجاد چنین فابریکات مماثل، قبلاً سرمایه گذاری صورت نگرفته باشد پروژه را تأیید نماید. این شیوه ی کاری باعث آن خواهد شد تا سطح مصونیت سرمایه گذاری ارتقایابد و همزمان از تکرار بیمورد سرمایه گذاری در سطح کشور جلوگیری نموده و زمینه ساز توسعه سرمایه گذاری در سایر بخشهای اقتصاد ملی گردد.

C. بمنظور ارتقای سطح مسئولیت پذیری یا تأیید پروژه ها (سکتور خصوصی و دولت)، مفیدیت وثمریت سرمایه گذاری در کشور ایجاب مینماید تا:

یک واحد ریسرج و تحقیق کاملاً علمی — تحقیقی درچوکات بخش سرمایه گذاری وزارت صنعت و تجارت ایجاد گردد تا برای حد اقل هر ۵ سال و سالانه، پالیسی سرمایه گذاری، تثبیت، امکان پذیری و الویت بخشی ساحات سرمایه گذاری از لحاظ محل (ولایات) و محتوا (صنف های مختلف تولیدی یا صنعتی) و آماده سازی طرحهای مشخص (طور رهنمودی) برای سرمایه گذاری سکتور خصوصی جهت رهنمائی آنها در سرمایه گذاری های هدفمند با ثمریت اقتصادی، آماده و پس از تصویب در شورای اقتصادی و یا کمیسیون عالی سرمایه گذاری همه ساله در اختیار سکتور خصوصی بگذارد. در حال حاضر نه سکتور خصوصی و نه دولت در بخش انتخاب پروژه ها ارزیابی های قبلی و یا امکان پذیری را نداشته و بخصوص سکتور خصوصی که به سرمایه گذاری مبادرت میورزد، عمدتاً تصامیمی بر مبنای شایعات که سرمایه گذاری در کدام بخش سودآور است اتخاذ مینمایند که بعضی اوقات منجر به ناکامی پروژه ها میگردد. کاملاً روشن است که دول مختلف جهان بخصوص جهان سوم بصورت مستدام در تلاش جلب و جذب سرمایه گذاری های نه تنها داخلی بل جذب سرمایه گذاری خارجی میباشند تا انکشاف اقتصادی کشور های شان را تضمین و از رشد پایدار در جهت رفع بیکاری و ارتقای سطح زندگی شهروندان شان، برخوردار گردند و اما تداوم، توسعه و جلب علاقمندی به سرمایه گذاری ها و انکشاف صنعتی مستلزم انجام کار خانگی بزرگی میباشد که مؤلفه های اساسی یا تسهیلات سرمایه گذاری را در کشور های مختلف تشکیل میدهد که عبارت اند از:

I — تأمین امنیت سراسری و مصونیت سرمایه

II — ایجاد تسهیلات و احداث زیر بناهای تخنیکی

III — ایجاد تسهیلات و آماده سازی زیر بنا های حقوقی

IV — فراهم سازی خدمات مالی و بیمه

I - تأمین امنیت سراسری و مصونیت سرمایه:

1. بطور قطع میتوان گفت که در نبود امنیت در یک کشور اکثر برنامه های انکشافی محکوم به شکست است. لازم به تذکر است که دولت باید در مصونیت متشبهین و سرمایه های شان گامهای متین بردارد زیرا سرمایه اگر خصوصی هم است چون در اقتصاد ملی سرمایه گذاری میگردد، چنین بصیرتی باید قوت گیرد که صرف نظر از اینکه چطور بدست آمده است، چون در اقتصاد ملی بکار می افتد، بعنوان سرمایه ملی محسوب گردد (این یک بحث جداگانه است که ربطی به سرمایه گذاری ندارد و کدام قانون یا مقرره ی هم موجود نیست که مانع در جذب آن در اقتصاد ملی گردد). البته منظور در اینجا تنها امنیت فریکی متشبهین مطرح نیست، مصونیت مالی و اقتصادی، محو فساد، و حکومت داری خوب را نیز در بر میگیرد. خوشبختانه که حالا در کشور شرایط مساعد گردیده و در مقایسه با چند سال قبل امنیت در وضع بهتری قرار دارد، دولت باید به طور قطع ازین سکتور در توسعه تولیدات کالاها و اقلامیکه در داخل کشور تولید میگردد پشتیبانی و از واردات آن جلوگیری نموده و از سکتور خصوصی افغانستان در مقابل سیاست های دمپنگ کشور های همسایه ، حمایت عملی و قانونی نماید.

II - ایجاد تسهیلات و احداث زیربناهای تخنیکی:

درین بخش دولت مکلفیت دارد تا در ایجاد تسهیلات زیر بنا های تخنیکی اعم از

1. احداث پارک های صنعتی؛
2. احداث بند های برق آبی، گازی، آفتابی و بادی و تأمین برق مورد نیاز ؛
3. تأمین آب مورد نیاز از طرق احداث بند ها آبی و مهار دریا ها سرکش جهت سد ساختن انتقال آب رایگان برای بیگانگان و میسر سازی امکانات استفاده اعظمی آب در داخل؛
4. احداث کانالیزاسیون؛ و
5. احداث سرک های اساسی و خط آهن که در اتصال منطقوی افغانستان و همچنان تسهیل انتقال مواد خام و کالا ها از / به خارج را تسریع بخشیده و هزینه انتقالات را کاهش میدهد.

همچنان ایجاب مینماید تا وزارت صنعت و تجارت با اداره زون پایتخت همکاری بیشتر نموده در احداث این پارک ها مشورت های لازم را انجام دهد تا پارک های نامبرده شده مطابق نیاز سکتور خصوصی و ضرورت های عینی در کشور احداث گردد.

موضوع تأمین برق و آب "ارزان" که از مسایل مهم و کلیدی در جلب سرمایه گذاری ها و صنعتی شدن کشور به شمار میرود باید مورد دقت بیشتر قرار گیرد. طور مثال امکانات سرمایه گذاری با همکاری و مساعدت سکتور خصوصی در تولید انرژی آفتاب وجود دارد، زیرا احداث این پروژه ها در مقایسه با سایر منابع ارزانتتر و از لحاظ زمانی، در وقت کمتر صورت میگیرد. طوریکه گفته شد در بخش سرمایه گذاری ارگان های مختلف دولتی وظیفه دارند تا در قبال سرمایه گذاری سکتور خصوصی کارهای خود را بطور برنامه ریزی شده، احسن و مشترک به همکاری سکتور خصوصی انجام دهند که تهیه برق یکی از آنهاست.

در قسمت تهیه آب بخصوص در شهر کابل که در حال حاضر به یک معطل بزرگ مبدل گردیده
وامکان دارد وضع بد تر هم شود تدابیر لازم درجهت مهار دریا های کابل، پنجشیر، سالنگ و شتل
اتخاذ گردد تا مشکل کمبود آب برای صنایع بر طرف گردد. (باقیدارد)

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې دلېکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ